

Gizalegerik ez

Askoren ustez, gizalege falta handia sumatzen da gure gizartean. Gero eta hezkuntza hobea jasotzen dute gazteek, baina gero hori ez da islatzen beren jokaeran. Gai horren inguruan arituko gara sekuentzia honetan.

Ariketa hauek egin ditzakezu:

- Irratsaioa behar bezala ulertu duzun jakiteko, galderei erantzun.
- *Kargu hartu* espresioa ulertu eta erabili.
- Irratsaioan entzundako ideia batzuk komentatu.
- Gai honekin lotutako zenbait hitzekin esaldiak osatu.

1. Gizalege gutxi bazterretan

Bikoteka komentatu zuen uste edo inpresioak puntu hauen gainean:

- Bizi zaren inguruan gizalegea edo gizabidea galtzen ari al da? Zein da zuen inpresioa?
- Ezagutzen al duzu hemen baino gizalege handiagoz jokatzeko duen herrialderik?

Idatzi modu laburrean irratiko tertuliakideek esandakoa.

1-Zein da Nerea Ibarzabalen diagnosa?

2- Zerk amorrarazten du gehien Xabier Amuriza?

3- Zergatik jokatzeko dugu hain gizalege gutxirekin, Amurizaren ustez?

4-Carlos Ciden ustez, zer da garrantzitsuenak?

5- Komunak txukunago izateko, zer irtenbide proposatzen du kazetariak bukaerari?

<https://labur.eus/LFop4>

2. Kargu hartzen

Irratsaioan “kargu hartu” espresioa ageri da. Kargu(a) hartuk 2 adiera ditu:

1. adiera: norbaiti bere ekintzen erantzukizuna eskatu, errieta egin.

Ez digu guri besteek zer egiten duten kargurik hartuko. Herritarrek kargu hartu diote Abadiñoko udal-gobernuari zergak ez jaisteagatik. Oteizak kargu hartzen zien, askotan, bisitariei, esertzen zirenean.

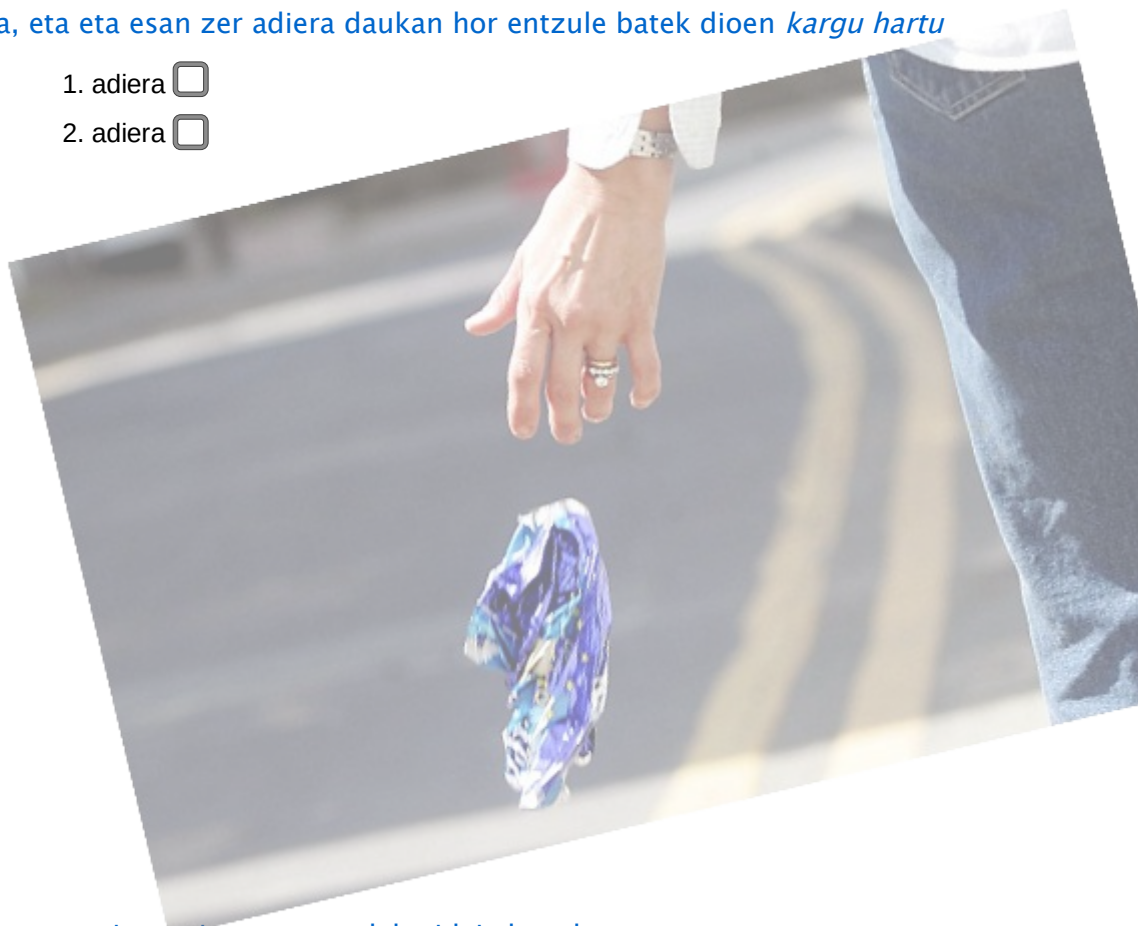
2. adiera: ardura edo eginkizuna bere gain hartu.

Emakumeen Arretarako zentroen buru berriak oraindik ez du kargua hartu. Hartzen du emaztearen, umeen eta etxeko kargua. Eragile guztiekin biltzeko borondatea agertu zuen kargua hartu zuenean.

Entzun audioaren bukaera, eta eta esan zer adiera daukan hor entzule batek dioen *kargu hartu* espresioak.

1. adiera ☐

2. adiera ☐

3. Gizalegez

Jarri talde txikitan eta komentatu irratsaioan entzundako ideia hauek.

- Jende askok ez dio tiratzen komuneko bonbari.
- Alemanian egiten duten bezala, beti eserita egin beharko genuke pixa.
- Guztionak diren gauzak errespetatzeko kontzientziarik ez daukagu. Nirea ez bada, ez dit axola.
- Gazte garenean, errebeldia-modura egiten ditugu gauza asko. Denborarekin eta heldutasunarekin denok zibilizatuago jokatzten dugu.

Osatu ezazue esaldi bana honako hitzok erabiliz:

utzikeria
gizalege falta
errespetua
besteengan pentsatzea
gizalegez jokatu

ERANTZUNAK

1. Gizalege gutxi bazterretan

1-Zein da Nerea Ibarzabalen diagnosia?

Gure gizartean ez dago kontzientziarik denonak diren gauzak errespetatzeko.

2- Zerk amorrarazten du gehien Xabier Amuriza?

Komunean pixa egin ondoren, askok ez diotela bonbari tira egiten.

3- Zergatik jokutzen dugu hain gizalege gutxiarekin Amurizaren ustez?

Utzikeriagatik edo besteei lan eginarazteak ematen digun gozamenagatik.

4-Carlos Ciden ustez zer da garrantzitsuena?

Gizonezkoek pixa egitean ondo apuntatzea.

5- Komunak txukunago izateko, zer irtenbide proposatzen du kazetariak bukaeran?

Alemanian bezala, gizonezkoek ere pixa eserita egitea.

2. Kargu hartzen

1. adiera ✓

TRANSKRIPZIOA

KAZETARIA. Gizalege-eza edo zibismo-eza al daukagu euskal gizartean? Adibideak asko dira. Batzuk aipatu ditugu: txakurren gorotzak jasotzen ez dituzten jabe zabar horiek, komun publiko batean sartu eta pixa konketatik kanpo egiten dutenak, parrandan ibili eta edalontzia edozein zokotan uzten dutenak, zigarrokinak lurrera botatzen dituztenak, autobusetan adinekoei beraien eserlekua uzten ez dietenak... Zer diagnosi egingo zenuke euskaldunon gizalegeari buruz?

NEREA IBARZABAL BERTSOLARIA. Bueno, diagnosi orokor bat egitea ez da erraza izango. Banku bat hautsi eta hurrengo egunean berriro bankua jarrita ikusten duzunean, eta ez duzunean ikusten atzeko lan hori, edo bueno, pixka bat zerutik erortzen denaren sentsazio hori duzunean. Edo baso bat utzi eta biharamunean jasota dagoenean; ba ezagutzen ez duzun norbaitek jaso duenez, errazago iruditzen zait jarrera pasiboago bat edo izatea. Azkenean da ez izatea kontzientzia bat gauza komunak errespetatzearena-edo, ez? Pixka bat: nirea ez bada ez dit axola. Orduan, bueno, uste dut kasu askotara edo eremu askotara estrapolatu daitekeen adibide bat dela eta, hau da, nirea ez bada eta ni ez banau zikintzen txakurraren kakak, nire txakurraren kakak nor zikintzen duen berdin dit. Uste dut fase, fase horretan dagoela gure gizartea askotan.

XABIER AMURIZA BERTSOLARIA. Details bat askotan aurkitzen dudana da -hori mutilena eta gizonezkoena izango da- joan komunera eta, zu pixa egitera zoaz, eta aurrekoak pixa egin du eta ez dio bonbari tiratu. Pentsatzen duzu, «baina nola egin daiteke hori?» Eta gero urari eman ez edo. Edo tabernak eurak, edo ez daukazu paperik edo ez daukazu xaboirik, baina erabiltzen duenak... Sarritan aurkitzen duzu ontzia pixaz beterik. Egin du pixa, utzi du bere zikina eta ez dio bonbari tiratu. Eta, gainera, ezagutzen dituzu. Hau utzikeria ere bada, edo ez dakit.

Honelako gauzak nik uste dut, ba zibismo falta handia badago, eta ez bakarrik gazteetan, e, ze hori, ni orain esaten ari naizena, ez dira gazteak, jende adinekoa da: langileak, buzo eta guzti, uniforme eta guzti dabilzanak. Ideia bat dago, «zerbitzu publikoak ba bueno, horretarako daude». Eta beste ideia bat badago, batez ere gazteengan: «Ba, izarra daitezela!». Horrela ba, gozamen bat da puntu hori, beste batzuei lan eginaraztea eta.

KAZETARIA. Bueno, gizalege-azari buruz edo zibismo-azari buruz ari gara hizketan Nerea, Carlos eta Xabierrekin, eta entzuleen mezuak ari zaizkigu iristen etengabe. Entzule batek dio: «Gazte garenean, errebelia-modura egiten ditugu gauza asko. Denborarekin eta heldutasunarekin denok zibilizatuago jokutzen dugu». Hori dio entzule batek. Beste batek esaten du orain dela gutxi pasa zitzaiola Tolosan, Leidor zinemaren atarian, gaztetxoak litxarreriak jaten ari zirela eta zorroak lurrera botatzen zituztela eta kargu hartu ziela, eta gazteek erantzun ziotela: «Lurrera botatzea askoz ere erosoagoa da» esaten du entzule horrek, eta Carlos...

CARLOS CID IRAKASLEA. Kontu txiki bat Xabierrek esan duenaren ildotik. Berak esaten du berarentzat garrantzitsua dela bonbari ematea. Ba bueno, bonbari ematea garrantzitsua da, baina askoz, askoz garrantzitsuagoa da ondo apuntatzea.

KAZETARIA. Bai. Edo bestela gizonezkook, Alemanian egiten duten bezala, pixa egin beharko genuke beti eserita.

